

Oleśnica, 11.09.2006 r.

Marek Nienaltowski
ul.
56-400 Oleśnica
tel.
marek@nienaltowski.net

Pan
Krzysztof Grzelczyk
Wojewoda Dolnośląski
pl. Powstańców Warszawy 1
50-951 Wrocław

Dot.: unieważnienia § 2 Uchwały
nr XL/309/2006 Rady Miasta Oleśnicy
z dnia 28 kwietnia 2006 r.
w sprawie herbu, barw,
flagi i hejnału Miasta Oleśnicy

Proszę Pana Wojewodę o spowodowanie unieważnienia § 2 Uchwały XL/309/2006 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie herbu, barw, flagi i hejnału Miasta Oleśnicy (załącznik 1).

Uchwałą tą przyjęto herb miasta, którego przedstawienie jest niezgodne z zasadami heraldyki i wielusetletnią miejscową tradycją historyczną. To powoduje niezgodność Uchwały z ustawą z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (Dz. U. Nr 31, poz. 130 ze zmianami). Ponadto rysunek herbu jest niezgodny z ogólnie przyjętymi zasadami estetyki. Natomiast jego graficzne przedstawienie, poprzez nieznaną historię herbu, ukrywa jego piastowskie pochodzenie i także pochodzenie miasta. Jest to niezgodne z prawdą i wymogami patriotycznego wychowania młodzieży oleśnickiej, i w całości – dolnośląskiej.

Burmistrz, jak można sądzić z miejscowej prasy i z dokumentów przekazanych radnym, wprowadził w błąd Radę Miasta twierdząc, że projekt uchwały jest zgodny z opinią Komisji Heraldycznej przy MSWiA. Na temat koncepcji, rysunku i opisu tego herbu Komisja Heraldyczna w swojej opinii z kwietnia 2006 r. AP/78-45/(1)/05/06/AMiKH-1069/EK nie wypowiedziała się (zaleciła jedynie ograniczenie jego używania, bazując niestety, na przestarzałych informacjach historycznych).

Przyjęcie błędnej Uchwały jest dalszym ciągiem haniebnego nieznanego herbu i flagi miasta przez burmistrza Oleśnicy, czego wielokrotnie dawał dowody (m.in. pozwalał przez kilka ostatnich lat na błędne zawieszanie flagi oraz pozwalał na zniekształcenia i uszczerbianie widoku herbu, poprzez usunięcie krzyża).

Przygotowania Uchwały dokonano w tajemnicy – bez powiadomienia społeczności miasta, Towarzystwa Przyjaciół Oleśnicy, bez dokonania analizy historyczno-heraldycznej, bez uwzględnienia znanych dotychczasowych opinii heraldyków, bez konsultacji z heraldykami znającymi historię miasta i jego herbu (nawet ukrywając to przed oleśnickimi znawcami historii miasta i herbu).

Uzasadnienie

Wstępne uwagi

Wszelka modernizacja herbu powinna bazować na rysunku najstarszej istniejącej wersji herbu lub/i najdłużej stosowanej. Takie rysunki oraz płaskorzeźby były i są dostępne. Jednak obecną wersję herbu opracowano na podstawie artystycznej wizji herbu z witraża pochodzącego z ok. 1911-1913 r., istniejącego w ówczesnej szkole podstawowej. Rysunek ten, barokowy w formie, różnił się od typowych rysunków herbów używanych na przestrzeni wieków.

Herb z tego witraża został bezkrytycznie i bez znajomości podstaw heraldyki przerysowany przez artystę malarza w 1989 r. Przy tym błędnie przerysowano i zniekształcono rysunki podstawowych elementów herbu. Rysunek ten stał się zatem oficjalnym herbem miasta.

Następnie po jego wydrukowaniu okazało się, że w druku wystąpiła dodatkowo zmiana jego kolorów. Herb ten następnie był nielegalnie używany od 1989 do 2006 r. Bowiem w uchwale ówczesnej RM przyjmującej herby i flagę miasta, nie opisano werbalnie herbu (co jest podstawą przyjęcia), a tylko w załączniku dodano jego mały rysunek bez widoczności szczegółów. Herb ten był używany w Oleśnicy i każdorazowo podczas jego kolejnego druku występowały w nim błędy.

Herb ten (pomimo znanych uwag o jego nieprawidłowości, opisywanych na stronie internetowej poświęconej historii Oleśnicy i protestach na łamach prasy) ponownie został przyjęty uchwałą z 28 kwietnia b. r. Opisanie herbu w Uchwale spowodowało, że podstawowe błędy heraldyczne, nie zawsze zauważalne na małych rysunkach herbu – dotrą do opinii publicznej i będą szeroko propagowane. Ośmiesz to miasto i jego mieszkańców.

Do błędów heraldycznych należy zaliczyć (załącznik 2):

- Oparcie nowej wersji herbu na wizji artystycznej z witraża powstałego w roku 1911-1913, a nie na najstarszym jego przedstawieniu z 1597 r., lub na innych wersjach i opisach z XVI-XIX w.
- Wprowadzenie innego koloru wierzchów labrów i elementów klejnotu herbowego niż kolor tarczy herbu (wbrew istniejącym opisom i rysunkom). Wprowadzony nowy kolor był jedynie wynikiem błędu druku. Niestety, brak elementarnej znajomości heraldyki wśród członków RM spowodował „zatwierdzenie” tego błędu.
- Nazwanie „nowego” koloru – bordowym, który w heraldyce nie występuje (w heraldyce używa się kilku wyszczególnionych barw). Kolor tarczy i kolor wierzchów labrów winien być czerwony.
- Wypełnienie wstęgi kolorem żółtym. Zgodnie z wielowiekową tradycją i opinią znanego heraldyka (prof. M. Haisiga z 1974 r.) wstęga powinna mieć kolor biały (tak jak kartka papieru z Biblii, którą odzwierciedla).
- Przedstawienie orła św. Jana ze złotymi nogami. Orzeł ten jest opisywany jako całkowicie biały i tak był przedstawiany na wcześniejszych rysunkach herbów.
- Nazwanie koloru wież – bordowo-czarnym. Taki zapis w blazonowaniu (opisie herbu), wskazuje, że górna część wieży ma kolor bordowy a dolna czarna. A na rysunku wieże mają inne kolorowanie. Kolor wież powinien być czerwony, a okien i drzwi – czarny. Najpewniej użyta nazwa koloru „bordowo-czarny” jest wynikiem zupełnej niewiedzy.
- Nazwanie koloru korony jako żółto-białej i hełmu jako biało-żółtego. Jest to kolejny niezrozumiały błąd opisu herbu. Na rysunku herbu winna być umieszczona, analogicznie jak w innych najwcześniejszych przedstawieniach herbu Oleśnicy – typowa korona szlachecka koloru złotego (na rysunku w uproszczeniu – żółta).

Niezgodności z najwcześniejszą tradycją heraldyczną:

- W klejnocie herbu występuje sierp księżycowy z krzyżem – symbol Piastów wrocławskich, widoczny na herbie Wrocławia, a szczególnie na orle w herbie Województwa Dolnośląskiego. Sierp księżycowy z krzyżem stanowił element pierwszego herbu miasta z 1310 r. Dlatego w herbie winien występować sierp z krzyżem jako jedność (załącznik 3). Obecnie krzyż jest oddzielnym elementem, wstydliwie wepchniętym w drzwi środkowej wieży. Tak Niemcy często (ale nie zawsze) przedstawiali herb, aby nie eksponować piastowskiego pochodzenia herbu. Prawda historyczna wymaga, aby krzyż był związany z sierpem księżycowym i miał większy rozmiar. Analogicznie jak na pierwszym herbie miasta i innych późniejszych, niekiedy pokazywanych (np. z 1930 r.)
- Herb miasta – duży i uproszczony miał podobny kształt tarczy. Nie używano w herbie kartusza. Obecnie herb duży posiada kartusz a uproszczony tarczę. Jest to niczym nieuzasadnione.

Błędny opis (blazonowanie) herbu, który także można odnieść do błędów heraldycznych.

Opis winien nosić cechy blazonowania – operować swoistym językiem, stylem i zasadami opisu oraz spełniać wymagania zwięzłości i przejrzystości. Natomiast zastosowany opis tego nie przypomina. Zawiera ono ponadto błędy, m.in.:

- Wprowadzono nieznane w heraldyce kolory: bordowy, żółto-biały, biało-żółty i bordowo-czarny.
- Zastosowano w herbie kartusz, a w opisie nazwano go tarczą.
- Pokazano na rysunku herbu, że orzeł stoi na wstędze, a opisie podano, że trzyma ją w szponach. Jest to istotna różnica.
- Napisano, że labry mają kolor bordowy. Labry w herbie Oleśnicy od zawsze miały dwa kolory: czerwony (wierzch) i biały (spód).
- Nazewnictwa (napisano „wieża blankowa”, a powinno być blankowana).
- Pisowni polskiej (napisano „sierpu” zamiast poprawnie sierpa).

Czy tego rodzaju błędy mogą istnieć w opisie herbu – miasta o 750. letniej tradycji?

Niezgodność z zasadami estetyki (załącznik 2):

- Błędnie przerysowano z witraża i kolejnych rysunków herbów – kartusz i elementy na nim występujące.
- Błędnie przerysowano labry (lewa ich strona różni się od prawej, nie widać z rysunku jak i gdzie wierzch labrów przepływa w ich spód. Nie widać, gdzie kończy się spód labrów, a gdzie zaczyna się biały podkład grafiki herbowej). Powoduje to zawsze (!!!) błędy w drukowaniu herbu. Dlatego prawie każdy drukowany herb Oleśnicy był błędny.
- Błędnie przerysowano hełm, a szczególnie koronę.
- Orzeł w kartuszu umieszczony został niesymetrycznie.
- Wstęga jest błędnie narysowana i umieszczona została w kartuszu niesymetrycznie.

Niezgodność z zaleceniami literaturowymi (także opiniami wyrażanymi w książkach, których autorami są członkowie Komisji Heraldycznej):

- Zamiast tarczy herbowej zastosowano w herbie niepotrzebnie kartusz o fantazyjnych kształtach. Następstwem tego jest zmniejszenie miejsca na dostojne eksponowanie godła herbu (orla św. Jana). Kartusz przytłacza godło swoją ornamentyką.
- Należałoby przyjąć zalecenie Komisji Heraldycznej dotyczące herbu uproszczonego, aby godło miało kształt heraldyczny, taki jak na herbie sprzed 1989 r. (obecny rysunek orla ma wygląd naturalistyczny).

Trudności powielania poligraficznego - herb w obecnej postaci został wykonany w postaci ręcznego rysunku. Ze względu na jego skomplikowany kształt występują znaczne trudności jego wektoryzowania (zamiana na krzywe zrozumiałe dla graficznych programów komputerowych). Dlatego możliwości jego powielania poligraficznego są ograniczone. Prawie każdy dotychczasowy wydruk herbu na materiałach informacyjnych UM posiadał błędy.

Szanowny Panie Wojewodo

Miasto o 750. letniej historii – posiadające jedno z najstarszych znanych przedstawień herbu na Śląsku nie może mieć błędnego i nieestetycznego herbu. Jego przyjęcie ośmieszy na dziesiątki lat nasze miasto i tym samym także Województwo Dolnośląskie.

Proszę Pana Wojewodę o zasugerowanie Burmistrzowi i Radzie Miasta, aby narysowanie nowego herbu miasta zgodnie z jego wielusetletnimi przedstawieniami zlecić artyście-plastykowi i heraldykowi z doświadczeniem w tworzeniu herbów miast, gmin i województw. Jest to koszt rzędu 2 tys., śmieszny w stosunku do wydatków miasta. Oszczędności tego rodzaju wskazują, że symbole miejskie, ich rola w historii i życiu miasta są uważane za nieistotne (jest to niestety prawdą).

Przedstawiciel Pana Wojewody rozpatrujący moje pismo może zorientować się wstępnie z problematyką herbu Oleśnicy z mojej strony internetowej poświęconej historii miasta w działach dotyczących herbu.

Historia błędnego przyjęcia herbu:

http://www.olesnica.nienaltowski.net/Przyjeto_bledny_herb.htm

Historia błędnego używania herbu w Oleśnicy

<http://www.olesnica.nienaltowski.net/walka%20o%20herb.htm>

Przyczyny pojawienia się błędnego rysunku herbu

http://www.olesnica.nienaltowski.net/Prace_nad_herbem.htm

A wszystko o herbie Oleśnicy znajduje się na

<http://www.olesnica.nienaltowski.net/herbOlesnicy.htm>

Ze względu na dużą ilość błędów w herbie i jego opisie – nie ma możliwości ich pełnego przedstawienia. Proszę o umożliwienie spotkania z przedstawicielem Pana Wojewody, któremu przedstawię rysunki i podam szczegółowe przyczyny uzasadniające moją prośbę o unieważnienie uchwały.

Załączniki:

1. Wypis z uchwały Rady Miasta Oleśnicy XL/309/2006
2. Rysunek przyjętego herbu Oleśnicy z opisem podstawowych błędów
http://www.olesnica.nienaltowski.net/Herb%20Olesnicy/Herb_z_opisem_bledow.jpg
Rysunek herbu, który może być podstawą do dalszych prac nad przyjęciem poprawnego herbu. Wykorzystano w nim elementy (labry, hełm i koronę) z herbarzy autorstwa Tadeusza Gajla.
http://www.olesnica.nienaltowski.net/Herb%20Olesnicy/Herb_Olesnicy_KH.jpg

**UCHWAŁA NR XL/309/2006
RADY MIASTA OLEŚNICY
z dnia 28 kwietnia 2006 r.**

w sprawie herbu, barw, flagi i hejnału Miasta Oleśnicy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 i 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) i art. 3 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 21 grudnia 1978r. o odznakach i mundurach (Dz. U. Nr 31, poz. 130 ze zmianami) Rada Miasta Oleśnicy, uchwala co następuje:

§ 1

1. Symbolami Miasta Oleśnicy jest herb z wizerunkiem orła białego będący symbolem świętego Jana Ewangelisty, barwy żółto - białe - czerwone oraz hejnał Miasta Oleśnicy.
2. Otaczanie tych symboli czcią i szacunkiem jest prawem i obowiązkiem każdego mieszkańca Miasta Oleśnicy.
3. Symbole Miasta Oleśnicy stanowią dobra osobiste Miasta i podlegają ochronie prawnej.

§ 2

1. Herbem Miasta Oleśnicy jest wizerunek orła białego; będącego symbolem świętego Jana Ewangelisty z głową zwróconą w prawo, z rozwiniętymi skrzydłami. Głowa orła otoczona jest aureolą w kształcie koła w kolorze żółtym. W szponach orła umieszczona jest żółta wstęga z napisem „S+IOEVAN”. Orzeł umieszczony jest w czerwonym polu. Nad tarczą z orłem świętego Jana Ewangelisty umieszczony jest biało-żółty hełm rycerski z klejnotem herbowym w postaci żółto-białej korony i białego księżycowego sierpu z białym krzyżem pośrodku umieszczonym na czarnym tle oraz osadzonymi na sierpie trzema wieżami blankowymi o spiczastych dachach w kolorze bordowo - czarnym. Całość ozdobiona jest bordowymi labrami.
2. Wzór herbu Miasta Oleśnicy zawiera załącznik nr 1.
3. Herb, o którym mowa w ust. Poprzedzających umieszcza się na pieczęci wielkiej Miasta, łańcucha Burmistrza i Przewodniczącego Rady Miasta oraz w gabinecie Burmistrza i w sali obrad Rady Miasta.

§ 3

1. Uproszczonym herbem Miasta Oleśnicy jest wizerunek orła białego, będącego symbolem świętego Jana Ewangelisty z głową zwróconą w prawo, z rozwiniętymi skrzydłami. Głowa orła otoczona jest aureolą w kształcie koła w kolorze żółtym. W szponach orła umieszczona jest żółta wstęga z napisem „S+IOEVAN”. Orzeł umieszczony jest w czerwonym polu, z okonturowaniem tarczy herbowej (wzór hiszpański) cienką linią czarną.
2. Wzór uproszczonego herbu Miasta Oleśnicy zawiera załącznik nr 1.